

ARMENIAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS  
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ  
АРМЯНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

# MESSENGER

OF ARMENIAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS

ԲԱՆԲԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ  
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ВЕСТНИК АРМЯНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО  
ЭКОНОМИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

5(71)



«TNTESAGET» PUBLISHING HOUSE

YEREVAN 2022

The journal "Messenger of Armenian State University of Economics" is included in the list of scientific publications allowed for the publication of the results of doctoral dissertations

«Բանբեր Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի» հանդեսն ընդգրկված է դոկտորական ատենախոսությունների արդյունքների տպագրման համար ընդունելի գիտական հրատարակությունների ցանկում

Журнал «Вестник армянского государственного экономического университета» включен в список научных изданий, допустимых для публикации результатов докторских диссертаций

**Editor-in-chief Diana GALOYAN**

**Editorial Board:** Davit HAKHVERDYAN (Deputy Editor-in-Chief), Vardan ATOYAN, Edgar AGHABEKYAN, Vadim GRIGORYAN, Armen HAKOBYAN, Lusine HARUTYUNYAN, Yuri HOVAKANYAN, Firuza MAYILYAN, Yelena MANUKYAN, Tigran MARTIROSYAN, Tatul MKRTCHYAN, Armen KTOYAN

**Գլխավոր խմբագիր՝ Դիանա ԳԱԼՈՅԱՆ**

**խմբագրական խորհուրդ՝** Դավիթ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ (գլխավոր խմբագրի տեղակալ), Վարդան ԱՌՈՅԱՆ, Էդգար ԱԳԱԲԵԿՅԱՆ, Վադիմ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, Արմեն ՀԱՎՈՐՅԱՆ, Լուսինե ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, Յուրի ՀՈՎԱԿԱՆՅԱՆ, Ֆիրուզա ՄԱՅԻԼՅԱՆ, Ելենա ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ, Տիգրան ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ, Թաթևյա ՄԿՐՏՉՅԱՆ, Արմեն ՔՐՈՅԱՆ

**Главный редактор Диана ГАЛОЯН**

**Редакционная коллегия** Давид АХВЕРДЯН (заместитель главного редактора), Вардан АТОЯН, Эдгар АГАБЕКЯН, Вадим ГРИГОРЯН, Армен АКОПЯН, Лусине АРУТЮНЯН, Юрий ОБАКАНЯН, Фируза МАИЛЯН, Елена МАНУКЯН, Тигран МАРТИРОСЯН, Татул МКРТЧЯН, Армен КТОЯН

**International Editorial Board:** Djawed SANGDEL (Switzerland), Salvatore MOCCIA (Spain), Michael AKERIB (Switzerland), Alain HOODASHTIAN (Switzerland), ELVIS ADJEI (Ghana), Soultana Tania KAPIKI (Greece), Judith A. MAGNETICO (Phillipines), Bruce HEARN (Britain), Ariane LAMBERT-MOGLIANSKY (France), Marcus MARKTANNER (USA), Norehan ABDULLAH (Malaysia), Alexandra BROILETT-SCHLESINGER (Austria), Kiril Sharapov (Great Britain)

**Միջազգային խմբագրական խորհուրդ՝** Զավեդ ՍԱՆԳԴԵԼ (Շվեյցարիա), Սալվատորե ՄՈՉԻԱ (Իսպանիա), Միքելե ԱԲԵՐԻԲ (Շվեյցարիա), Ալան ՀՈՒԴԱՇՏԻԱՆ (Շվեյցարիա), Էվիս ԱԴՋԵԻ (Գանա), Սուլտանա Տանյա ԿԱՊԻԿԻ (Հունաստան), Ջուդիթ Ա. ՄԱԳՆԵՏԻԿՈ (Ֆիլիպիններ), Բրյուս ՀԵԱՐՆ (Մեծ Բրիտանիա), Արիանե ԼԱՄԲԵՐՏ-ՄՈԳԻԼՅԱՆՍԿԻ (Ֆրանսիա), Մարկուս ՄԱՐԿՏԱՆՆԵՐ (ԱՄՆ), Նորհան ԱԲԴՈՒԼԼԱ (Մալայզիա), Ալեքսանդրա ԲՐՈՅԼԵՏ-ՇԼԵՍԻՆԳԵՐ (Ավստրիա), Կիրիլ Շարապով (Մեծ Բրիտանիա)

**Международная редакционная коллегия:** Джавед САНГДЕЛЬ (Швейцария), Сальваторе МОЧИА (Испания), Майкл АКЕРИБ (Швейцария), Алан ХУДАШТЯН (Швейцария), Элвис АДЖЕИ (Гана), Султана Тания КАПИКИ (Греция), Джудит А. МАГНЕТИКО (Филлипины), Брюс Герн (Великобритания), Ариане ЛАМБЕРТ-МОГИЛЯНСКИЙ (Франция), Маркус МАРКТАННЕР (США), Норхан АБДУЛЛА (Малайзия), Александра БРОЙЛЕТ-ШЛЕСИНГЕР (Австрия), Кирилл Шарапов (Великобритания)

Executive Secretary Gohar HOVHANNISYAN

Technical Editor Naira KHCHERYAN

Պատասխանատու քարտուղար՝ Գոհար ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Տեխնիկական խմբագիր՝ Նաիրա ԽՉԵՅԱՆ

Ответственный секретарь Гоар ОГАНЕСЯН

Технический редактор Наира ХЧЕЯН

© "Messenger of ASUE", 2022

© «Բանբեր ՀՊՏՀ», 2022

© «Вестник АГЭУ», 2022

© "Tntesaget" publishing house, 2022

© «Տնտեսագետ» հրատարակչություն, 2022

© Издательство «Тнтесает», 2022

# CONTENTS

## FINANCE

- ELEN AVALYAN, ALVARD SARGSYAN, NAIRUHI AVETISYAN**  
The Importance of Permanent Establishment in the Context of  
Taxation Issues in E-commerce ..... 9
- NERSES NERSISYAN**  
"Fertility" of Agricultural Risk Insurance in Armenia ..... 30

## SOCIAL POLICY

- FIRUZA MAYILYAN, LIANA ISAYAN**  
Assessment of the Interaction of Social Capital and Income  
Inequality ..... 45

## AGRARIAN POLICY

- SAMVEL AVETISYAN, GAYANE AVAGYAN, KHOREN MKHITARYAN**  
**AIDA MIRUMYAN, SUREN KARAPETYAN**  
Development Trends and Analysis of Structural Shifts of RA  
Agricultural Sector ..... 64

## MARKETS AND COMPETITION

- MIKAYEL MELKUMYAN, SUREN PARSYAN, TAGUHI BARSEGHYAN,**  
**ZARUHI MELKUMYAN, MARIAM TITIZYAN, AMALYA BAHARYAN**  
Application of Reactive Power Tariffs as a Way of Energy Saving ..... 81
- YEYGENYA BAZINYAN, ERIK HAMBARDZUMYAN**  
**NAREK KARAPETYAN, NARINE PETROSYAN**  
RA Vegetable Oil Market Competitive Situation Assessment ..... 94

**INTERNATIONAL ECONOMICS*****SIMON SNGRYAN***

The Contradictions of Currency Integration in the EEU .....111

**MATHEMATICAL ECONOMICS*****ARMEN GHAZARYAN, LIANA GRIGORYAN, GARNIK ARAKELYAN***Implementation of Machine Learning in the Credit Risk Management  
System of Individuals ..... 123**TEACHING METHODOLOGY*****KRISTINA TORGOMYAN***Language Learning Plateau in the Context of Business English:  
Emerging Causes and Suggested Solutions by means of Online  
Tools and Technologies..... 139

# Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

## ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

### **ԷԼԵՆ ԱՎԱԼՅԱՆ, ԱԼՎԱՐԴ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, ՆԱԻՐՈՒՀԻ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ**

Էլեկտրոնային առևտրում հարկմանն առնչվող խնդիրների համատեքստում մշտական հաստատության ձևավորման կարևորությունը ..... 9

### **ՆԵՐՍԵՍ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ**

Հայաստանում գյուղատնտեսության ռիսկերի ապահովագրության «պտղաբերությունը» ..... 30

## ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

### **ՖԻՐՈՒԶԱ ՄԱՅԻԼՅԱՆ, ԼԻԱՆԱ ԻՍԱՅԱՆ**

Սոցիալական կապիտալի և եկամուտների անհավասարության փոխազդեցության գնահատում ..... 45

## ԱԳՐԱՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

### **ՍԱՄՎԵԼ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ, ԳԱՅԱՆԵ ԱՎԱԳՅԱՆ, ԽՈՐԵՆ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ, ԱԻԴԱ ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ, ՍՈՒՐԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ**

ՀՀ գյուղատնտեսության ոլորտի զարգացման միտումները և կառուցվածքային տեղաշարժերի վերլուծությունը ..... 64

## ՇՈՒԿԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

### **ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ, ՍՈՒՐԵՆ ՊԱՐՍՅԱՆ, ԹԱԳՈՒՀԻ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ, ԶԱՐՈՒՀԻ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ, ՄԱՐԻԱՄ ՏԻՏԻԶՅԱՆ, ԱՄԱԼՅԱ ԲԱՀԱՐՅԱՆ**

Ռեակտիվ էներգիայի սակագների կիրառությունը որպես էներգախնայողության միջոց ..... 81

### **ԵՎԳԵՆՅԱ ԲԱԶԻՆՅԱՆ, ԷՐԻԿ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ, ՆԱՐԵԿ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ, ՆԱՐԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ**

ՀՀ բուսական յուղերի շուկայի մրցակցային իրավիճակի գնահատումը ..... 94

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**

***ՍԻՄՈՆ ՄԼԳՐՅԱՆ***

Արժույթային ինտեգրման հակասությունները ԵԱՏՄ-ում .....111

**ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**

***ԱՐՄԵՆ ՂԱԶԱՐՅԱՆ, ԼԻԱՆԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ***

Մեքսենայական ուսուցման կիրառումը ֆիզիկական անձանց վարկային ռիսկի կառավարման համակարգում .....123

**ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**

***ՔՐԻՍՏԻՆԱ ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ***

Լեզվի ուսումնառության ընթացքում պլատոյի էֆեկտը գործարար անզլերենի համատեքստում. դրա պատճառներն ու լուծումները առցանց գործիքների և տեխնոլոգիաների միջոցով.....139

# СОДЕРЖАНИЕ

## ФИНАНСЫ

**АВАЛЯН ЭЛЕН, САРГСЯН АЛВАРД, АВETИСЯН НАИРУИ**

Важность формирования постоянного учреждения в контексте проблем налогообложения электронной коммерции ..... 9

**НЕРСЕС НЕРCИСЯН**

«Фертильность» страхования сельскохозяйственных рисков в Армении ..... 30

## СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

**ФИРУЗА МАИЛЯН, ЛИАНА ИСАЯН**

Оценка взаимодействия социального капитала и неравенства доходов ..... 45

## АГРАРНАЯ ПОЛИТИКА

**САМВЕЛ АВETИСЯН, ГАЯНЕ АВАГЯН, ХОРЕН МХИТАРЯН,  
АИДА МИРУМЯН, СУРЕН КАРАПЕТЯН**

Тенденции развития и анализ структурных сдвигов в сельскохозяйственном секторе РА..... 64

## РЫНКИ И КОНКУРЕНЦИЯ

**МИКАЕЛ МЕЛКУМЯН, СУРЕН ПАРСЯН, БАРСЕГЯН ТАГУИ,  
ЗАРУИ МЕЛКУМЯН, МАРИАМ ТИТИЗЯН, АМАЛИЯ БАГАРЯН**

Применение тарифов на реактивную энергию как средство энергосбережения ..... 81

**ЕВГЕНИЯ БАЗИНЯН, ЭРИК АМБАРЦУМЯН, НАРЕК КАРАПЕТЯН,  
НАРИНЕ ПЕТРОСЯН**

Оценка конкурентной ситуации на рынке растительных масел РА..... 94

## МЕЖДУНАРОДНАЯ ЭКОНОМИКА

**СИМОН СНГРЯН**

Противоречия валютной интеграции в ЕАЭС..... 111

## МАТЕМАТИЧЕСКАЯ ЭКОНОМИКА

**АРМЕН КАЗАРЯН, ЛИАНА ГРИГОРЯН, ГАРНИК АРАКЕЛЯН**

Применение машинного обучения в системе управления  
кредитными рисками физических лиц.....123

## МЕТОДОЛОГИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ

**КРИСТИНА ТОРГОМЯН**

Эффект плато в изучении языка в контексте делового английского:  
причины и решения посредством онлайн-инструментов и  
технологий.....139